

ПРЕЗИДЕНТ
Къабарты-Малкъары Президенти Арсен Канокон РФ-ни Президентини Юг федеральнй округда толун эркинликке келечиси Владимир Устинов бардыргъан видеокеңеште къагышханды. Юг регионналы башчылары бла видеоконференцияда Президентини РФ-ни Президентини Дмитрий Медведевини буйругу бла бардыргъанды. Анда сёз ишлизиле, иш хакъ тёлемей жыйышдырларын борчу юсюнден да бардырды.

Мартдан бери ишсизлени саны азаяды

турганы бла байламлы 1 миллион 537 миңг сом елчеме борч жыйылганды. Аны ити кесеге (1 миллион 130 миң сом) банкрот болуу халыга жетип турган предпритиаланыкъды. Бу сагъатда ала конкурдан ете турадыла, андан сора ол предпритиалада иш хакъ толусуналма тёлени бошалакъды, дегенди.

Арсен Канокон республикада ишсизлени саны ыйкъ сайын тергеленин тергенди. «Адамланы кеп санда ишден керуу алыкъа жокъду. Соьезде тургъан ишсизлени саны 2009 жылда 10-чу июньнда 27 миң 170 адам болганды. Ол а 2008 жылда ол кезуден эсе 18 процент азайды. Быйылны алындан бери ишсизлени саны бир кесек кыйын эсе да, аны сылтауу жылы кезиундеди.

Ол дагында урууну реновация кытылыны азайтыр ючюн, къаллай мадарла этилгенлерин да билдиргенди. Аны ючюн деп ол энци программа жарашдырылып, къабыл этилгенди. Биринчисе - КМР-де 2008-2010 жылда халкъны иш бла жалчытынуу программасына - кер, быйыл 13 миң адамны ише салырга, 9,4 миңг адамны жамуат эмада башха болжалы ише бла болганыны юсюнден билдиргенди. Ол а бытыр ян ишден керуу алыкъа жокъду, териге деп белгиленгенле саны уа ишленгенде жалаңда 0,4 процентин туттады. «Алайда да, бизде «аслам халда» ишден керуу деген затла жокъдула деп таукул айтырга болуукъбуз», - деп белгиленди Арсен Канокон.

КъМКЪУ-ну ректору - Барасби Карамурзов

Онтогузунчу июньда КъМКЪУ-да иши коллективни конференциясы бардырылганды. Анда эм баш созиру ректору айыру эди. Юч кандидаттардан - Алексей Савинцев, Барасби Карамурзов, Юрий Халачев - преподательге бла студентле шёндюго ректору сайлагъандыла.

Жыйылганы ала алында къыска сёзюнде Барасби Карамурзов университет жууук беш жылы ичинде калай айыргъа болуу юсюнден айтырды. Ол жангы усталыкъланы кийирмей амал болмагъанын энци чертгенди. Аны араларында «журналистика», «кино» эм телевиденини режиссурасы», «киноискусство», «робота эм робототехника» бар эдиле.

Ючюнчо кандидат эм доктор диссертацияланы къорууланганыла излемле кытырак болуура керекде, дегенди. Аны оюмуна кер, бизни алимлерибиз белгиле академикский арапа бла бирге ишлерге керкиле.

Ректору къуллугуна экинчи кандидат Алексей Савинцев кандидат эм доктор диссертацияланы къорууланганыла излемле кытырак болуура керекде, дегенди. Аны оюмуна кер, бизни алимлерибиз белгиле академикский арапа бла бирге ишлерге керкиле.

Бу лийени юсюнден даулашла эртеден барадыла. Кертиши эсе да, статисти-кага кер, школада, вузла-да жалаңда «бешге» окутуу адмаланы араларында белгиле амиле, суратчыла, жазычула бек аздыла.

Ыза бла университетни преподавательлери бла студенттерибизденди. Ала Карамурзов университетни айынууа улуу къыйын салганыны чертип, аны жангыдан ректору къуллугуна айыргъа чакъыргъандыла. Беш жою делегандан терт жою бла секен адам Барасби Сулейманович жанлы болгандыла.

22-чи июнь - эсге тюшюрюню эм бушууну кюнюдю

ИЗЛЕУ
Тынчлыкъ энтта да тапмагъандыла...

Прохладна районну Алтуд элинде жашагъанла уруу экинчи энтта да бир кере танылды. Мында Союзни диния урууда ёлгенге асырланган жер табылганды. Эзиле болмышаны къытаңда аскерчилени къабырлары болгъанларын эсе турадыла. Бу сагъатда уа элге халкъла аралы аскер-мемориал бирге ишленю «Аскер мемориалла» деген ассоциацияны эмида Германияны Халкъ Союзну келечилери келип турадыла. Бу жерли властыдан эркинлик алып, ала асыралган аскерчилени къалган затланы тинтгенди.

Быйлай ишлени «Аскер мемориалла» Россий Федерацияда уруула хатамы жетенини къоруулауу Женевада къабыл этилген конвенциясына эмида РФ-ни Правительствоу иш халкъла аралы келишимлерине кер бардырадыла. Германия Халкъ Союзну келечилери айтырды, быйлай къабырла Къабарты-Малкъарда жангы тюююпюле, Нальчиде да барды. Аны себепли излеу ише андан ары бардырылгандыла. Алтудда уа немели солдатланы оюеклери чыгъарып табыдыла. Ала-ны Къабарты крайны Апшерон районуна элтип, тыш къыраллы аскерчилени Север-Кавказ регион къабырларында асырадыдыла.

Улуу Ата журт уруш адам улуу жашууида бек коюсозла ал берге ишленю «Аскер мемориалла» деген ассоциацияны эмида Германияны Халкъ Союзну келечилери келип турадыла. Бу жерли властыдан эркинлик алып, ала асыралган аскерчилени къалган затланы тинтгенди.

Алгъа! Ата журт ючюн!

Сакъ жауунла

Бирси кюн сакъ жауунладан сора Акъ-Суу элде суу къутуруу, жагъаларын талаганды, кеп тереклени да ауурдганды. Эл аны жете келген жерде къууну койно бахчаларын, топурак-козметден толтурганды.

Школ тийерлеринде къутурган суу отлай турган ийнеки алып кетгенди. Бир-бир жерледе, асфальт тобионе суу кирип, жолланы бузганды. 4-чо посёлкасына ётген кепюрюн жагъаларына ашагъанды.

Элде абданла айтылганга кер, быйлай зат 1967 жылда кеп болган эди. Ол заманда да суу жагъасындан чыгып, элге, орамга халеклик салган эди. Алай бу жол а кепюрюн баша бла окуна барганды. Эрттенликте суу бир аз тошгенди, алай алыкъа улуу келеди.

ЖАРАШДЫРУЧУ ПРЕДПРИЯТИЯЛАДА Фермерле бла къаты байлампыкъда

Алтын, планларын толтурмай, къурда тырман эшитип турууну Нальчикин «Сют продуктла» заводу энци Къабарты-Малкъарны жарашдыруучу промышленностуда алычланы санадыла. Биогонюкде аны шехеринде юч жоудан артыкъ адам урунды. Битеу аур ише механизмлени ючюери бла таммаландыла. Коллективни бир ниетлиликте жигер урунгандан сора да аңа шехерде шёндюго заманын изилерине келинген ата журт эм тыш къыраллы оборудовандала орна тылгъанлары ашы себеплик этеди. Ишчиле тоуде бла ингирде предпритианы словасында аш-азыкъ ашайдыла. Аны ючюн хакъ тёлемейди. Хакъларында ала сайын заманында аладыла.

Алай къайгырууныкъа адмала да ахшыруулары бла жууаладыла, предпритианы даражасын тошюрмез ючюн коюерин, билмиледе да аймадыдыла. Аны себепли производсто керемдипе айсайын жетишилме толтуруладыла, къачестволу продукция чыгарыдыла. Коллектив жарашдырган кефрини, сютно, сары жану, сют башны, торло-торло бишакъланы, югуртланы, республикада жашагъандала, андан тышында да сююп аладыла.

Быйлай газет окутуучула: «Колхозла, совхозла къуруунгъандыла, предпритие биогонюкде алай бир сютно къайдан табады?» - деп сорруга болуукъду. Аны да анылата кетейик. Заводу башчылары фермерле бла къаты байлампыкъ жорютедиле. Ала келтирген сютно бир торло чыгаруусу алынуу, багъасын кезиунде тёлёнуу жалчытадыла.

Кёнделенде Ташчин деген жерде жашагъанла - Ахметланы Ахмат бла Жашууланы Сейит къошунладыла. Ала, жану жауса, суу кетюрюнде да, къоркуп жашайдыла. Алачы чеклери бла кеп болмай ирхи келгенди, Ахметланы ююерине хата салырга да аздан къойгъанды. Ахметланы юи бийчеси Малика ирхи

ОСМАЙЛАНЫ Хайса, МАМАЙЛАНЫ Алий.

Хасанияны юсюнден энциклопедияда жазадыла

Хасанияны администрациясы ишини юсюнден «Российн айрмалы адамлары» деген энциклопедияда жазадыла. Анда бу эл Къабарты-Малкъарда бек улупулдан бири болганы чертилди. Арт бир неча жылы ичинде уа мында ити жангына кеп торленуле болгандыла. Газ тохтусуз келип турууа этилгенди, Нарт-Уу сууну жагъалары бегитилгенди, жоллажар ремонт этилгенди, жангы суу ала йырланлырга та берилгенди. Кир-кичикле ни жыйынуу бла чыгарынуу проблемасы да кетерилгенди, тазалыкъ, тизгинлик да игиленгенди.

Элн ветеран организациасы ишини юсюнден Нальчик шахар округда бек игилден бирне санадыла. Тишюруланы совети да тири ишлейди. Спортха энци эсе бурулды. Энциклопедияны журналистери ол жетишилгенде Хасанияны администрациясыны башчысы Фриланын Рамазанов юлюшу улуу болганын белгилейди. Ала «Декоратив ботилде» предпритианы юсюнде да жазадыла. Битеу дунитга айтырды кеп назары биринчи ми мында чыгаргандыла. Ала Москвада Къызыл майдаңда да салыныдыла. Китапха бизни респу-

бланын башха адамлары да тошгенди: «Горзеленхоз» муниципальный предпритианы директору Гелстанович Ахмат, эркин тутушуудан олимпиадады чемпион Асланбек Хуштов.

Жыл сайын басмаланыуу «Российн айрмалы адамлары» деген энциклопедияны властын толтуруучу эм законла чыгарыруучу федеральный эм регион оргналары бирге жарашдырадыла.

Жангауулыкъ Депутатланы башламчылыкълары

Жер-жерли самоуправленины шахар Советини депутатлары Нальчикин буюсагъатта 72 кунга ити накъ турган сабий ююне болуу жаны бла жоукрак халлыкъланы акциясын бардырдыдыла. Ала кесери жыйган ачхага юйде жоуротюрге керекли адырладан жоюге жууук комплект, стерилизация этиуде хайырланлыган аппарат сатып алыуу элтенди.

Алай жалаңда къура башламчылыкъ бла къагъанакъланы аңгы ююсерине этилыкъ туюлсе, депутатланы сабий юйге болууруга оңуу этгенлериде да анданды.

Жыйылган ачхага торло-торло затланы юч жаны

ларын таза этерча аппарат сатып алырга деген оңууда ала кесери этгенди.

Бу сабийле турган медицина учреждениыбызда тазалыкъга сакъ болуура керектиз, - дегенди баш врач Людмила Гусалова. - Шёндюго дери ол ише биз халклары хайырланып турган эсек, энди уа саулуука хата келтирмеген расторну алыгъанбыз. Техника персоналла ишлерге тынчырак болуукуду, хар конден хлорканы ийисеп турмай.

Съыллы жамауат!

2009 жылны экинчи жарымына жазылуу кампания бошалырга тамам бир ыйыкъ къалганды. «ЗАМАН» - СИЗНИ ГАЗЕТИГИЗДИ! АШЫГЪЫГЪЫЗ - ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ!

органizationsыла къагышырыкъдыла. Ала субюнктив фондуса кесерини бирюнчю иш хакъларын жиберликке.

Республиканы муниципальный районларыны башха шахар округларыны администрацияланы башчылары болууу керек болуп турган школчуланы тизме-

лерин хазырларга буюрургъанды. Алагыз кюлайысуу ююрленин сабийлери, ёксюле, сакътайла эмида ата-аналары ксарамай кюйгъанбыла да кирликке. Алай сабийле окуу жылга хазырлангыра миңишер сом берилликте.

Жылыны Сыйлы жамауат!

2009 жылны экинчи жарымына жазылуу кампания бошалырга тамам бир ыйыкъ къалганды. «ЗАМАН» - СИЗНИ ГАЗЕТИГИЗДИ! АШЫГЪЫГЪЫЗ - ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ!

Бизни индексий - 51532

КМР-ни Президентини бла Правительствоуна пресс-службасы.

Президентте псымола

Спортчулагы - сауыгала

Быйыл апрельде Виборг шахарда (Дания) ашкар-каратеден дунини чемпионы болганды. КМР-ден төрт спортчу адал сауыгалы жерлени алганды. Спортчу бип торлюс бола жорешген адамн келденри кыгалы сауыга берди.

И. Глуценко, Нальчик шахар.

КМР-ни туризм эл спорт министри А.М. Афуонов жууп берди:

Бизни министерство спортну олимпияды эл олимпиялы болмаган торлоеринден РФ-ни жылымдык командаларны членери болган спортчулагы эл алавы тренерлерине адал сауыгаланы юсеринден КМР-ни Президентине Указына проектин карашары турды. 2009 жылы биринчи жарыманда болдуган ахшы жетишмелери ючюн ахы сауыгалы эл стипендияла алавы иелерине 2010 жылы 1-чи кварталында берилипкдиле.

Районнга 1292 адам келгендиле

Республиканы орус тили халкына энци эс буруугузу тилемге. Майский шахар топ бола барды, төрөли кавказ элге айлана турды.

Детгарев, Майский шахар.

Мой муниципальный районну администратциясы бошчысы Ю.Н. Атаманенко жууп берди:

Россияни ФМС-ини КМР-де Управленисы билдирюлерине көре, 2005 жылдан 2008 жылга дери кезинде Май районнга 1292 адам көчөп келгенди. Аладан 1013-суюруладыла, ол а битеу келгенине 78 процент болды. Квалган 22 процентини ичинде уа кабартадыла, малкырыла, осетиниле, ингушлуда, чечениле, украинлыла, армениле, азербайджанлыла, немисиле, тюркюпте, башка миллети адамда да барды. Ал сөбөндөн а Детгареваны оюмну тозге санамайбыз.

Жер участкалары - аукцион бля

Эчи иели кырулушу бардырыга жер участканы алыр ючюн, очерыде турама. Алай жери алырга болушук этеризгин тилемге.

К. Дагерхоев, Нальчик шахар.

Северный орманда эчи иели кырулушуна жер жер берилмеди?

А. Закурвава, Нальчик шахарны жер-жерли администратциясы бошчысы З.А. Хага-со жууп берди:

2002 жылда РФ-ини Жер кодекс кызыл тиклени эл элга «РФ-ини Шахар кырулуш кодекс» бля торлоруне кирилгенлери жашу жууланы кырулушларына жер берюню нызамн торлендириди. Жер участкалары алынуу алгынныг очерыделери бусаягыдагы закондательствого келишмелери сөбөлө берилди.

РФ-ини Жер кодексини 30.1-чи статьясына тиийишкерде жашу журуу кырулушуна жер участка энци жалаанда эчи иелиге аукционды керюмдоловерине көре берилди. Эчи иели кырулушу бардырыга жер участка арендага гражданинне неда юридикский ищюну заявенисына көре, башка заявенилэ болмасала, берилди. Эки

КАДРЛА

Ист Англия бизге менеджерле хазырлайды

«Айнуу жагы жолорин излерге» ма алай ниет бо бардырады кесини ишери дуняга белгили бритолоы вуз-Ист Англия университет (University of East Anglia). Ол Норфолк-Норидж графствону ара шахарыны бек оруу жеринде орналды. КМР-ни Президентини республиканы экономикасы кадрла хазырлау жагы бля программасына тиийишликте бу вузду Кэбарты-Малклардан да студентле окуйдула.

Залина Балаховас республикадан барган 25 шах адмадан бери. Ол айтканга көре, анга, президент программасы кыатышхан башкаларга да тыш кыралар да окуп алган сынууру хайры айтып-айтмаза улуду. Нек дегенде ала, профессорона улустакыларын вьдоргенден сора да, иги аныгын кыралыдан экономика ишери кыраларга, анга оюну этерге да юйренди. Залина Кэбарты-Малклар бля эмда кыруу республикага угай, сайуу Россияга да менеджерлери жагы кыруу хазырлау жагы бля кеп кыранча излеген программаны жашауда бардыры Президент Аран Канович көре ала, аны келир заманы эге алган политика бля

иет бо бир жылны ичинде алырга болукуду. Аны сөбөлө студентлеге бек кыстау окурга тошери. Окуу жыл эки семестрден кыралды. Биринчисинде студентле бизнес-администривание программасы көре менеджмент бля байланы баш улустакылабга, ол санда амалларына, финанс, бухгалтер эселге, информация системалары, кадрла сайлауга юйренди. Жылны экинчи жарымында студентле алабга керекли предметтени сайларга онг берилди.

University of East Anglia торлю-торлю кыралына бля халкыны келечилерин бирикдирген гитче окуу кырал кижиди. Кеп торлу миллет алавы культуралары бля шагырьле болуу адманы билгени байык-ландырмай, нетин илгендир кюймайды. Улудан тутуп алганда уа, дунини бютюднө ырахаты, жууук-жук этеди.

Магистр деген аты Анг-

да өкмөлөгөнни айтды. Ист Англияны даражасы улгу жуогени сөбөлө анда окурга сөйлөгөн битеу дуняга да көбүлдө. Мында илму тинтүлени канчөлостора тинтүлгенде, онбир илму болмоге, ол санда университетни бизнес-школларыны преподавательлерини ишлерине да бийик бабга берилгенди. Бизнес-администривание сферда магистр программасыга көре окурга анлага ол жагы бля керекли билим алырга уллу онг чыгады. Алай ары тошөр ючюн, тини бек иги билдирге, экзаменде да андан бийик бала алырга керекди. Дагыда биринчи бийик билим да (бакалавриат) болмай жарамды.

Брифинг

Аманлыкчыла «Лада-Приораны» сайлайдыла

Нальчикде гаражолдан бля эчи юйлөни озбарлашкан россияли машиналары улчу кенг жойыларды. Аны юсөндөн шахарны иш ишле управленисыны башчысы орубасары, криминал милицияны начальниги милицияны полковниги Гегираляны Марат журналистле бля тобешуде айтканды.

Ол белгилегенге көре, буюмны башындан бери Нальчикде фатарланы то-нуа, машиналары улчу ас-ланы болганды. Шахада төрт аманлыкчы кыуам ачкыланганды. Боссада криминоген хал кыйынайла кылады.

Эчи айтканды уа, хал бютюднө аманлыкчыла улчула жагы бля аслады. Жылы алындан бери алай аманлыкчы иш 50-ден аспам болганды. Иелерине жалаанда 15 машина кыайтарылганды. Буюмноклоде шахада дагыда бир неча аманлыкчы кыуам барды. Ала машиналары кече арасында адамиланы эчи юйлөрнн арбаларындан улчула бля керешиде бусаягыда алай аманлыкчы ишле ондан аспамдыла.

Ала россияли «Лада-Приора» машинаны сайлайдыла. Иелери аны кесини сигнализациясына ышанып кыладыла. Тутулган гуучула айтканды көре уа, машинаны онг жагында экигени сигнализациясы ачаанда ишлемей кылады. Терезе тобонде машинасын улчула турганлыкча, аны иси эшитирки тобюлдү, де денги Гегираляны Марат.

Аманлыкчыла шендогю техниканы - гидравликалы кочюкчюлө бля кыралдыла. Ала бля гаражы неда кыабак эшклене киритлери ачкан а тынды. Гегира уа адамиланы сак болурга баш кырыды, бютюднө жагы «Лада-Приора» нелерин. Ала ны сигнализацияларына ышанып кылай, техника жагы бля да кырууларга керекди, дейди. Сөз ючюн, руль колдодагы салынган «Гарант-прибор» болган машинаны улчула бек кыйында. Буюмнокло алай аманлыкчыла кыуам бил машина улчуланганды. Гудучула жалаанда аны толу-сунай чачкандан сора же-

талганды диле тургаларына. - Көп, мен алай болу-рга тошери тобюлме деп, улчу кылоу болдыла. Бир жол, криминал милицияны келечилери да кырал тургандай, шахада токен ала-лында стонкадан уруучу машинаны 38 секундун ичинде алып кычкан эди. Техника кыруулу амалы 300-1000 сомдан бабга турмайдыла. Дагыда ведомстводан тышкында охранны болушугу-ун да хайыралырга болукуду. Аны жомушлары кочюкчюлө 300 сом алынды.

Жюрек ырахатлык ючюн ол алай уллу бабга болмаз», - дегенди криминал милицияны таматасы.

Ол машиналары улчу-ланганы аманлыкчыла бля сөвшешуе бардырмаз-га, машиналарын кыайтар ючюн, ахча төлөмөзге чакырылган. Алай кези-улде юсөндөн ышанылуук-ну телефонларына сөвшеш билдиргиз: 74-07-33 неди 49-47-34. Нальчикни криминал милициясы таматасына да 77-00-92 телефон номерге сөвшешуе болукуду.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЮФО-дан жаңгылыкча

«Роснефтьни» вице-президентини жашы жесирликден кытуулганды

РФ-ини Прокуратурасында Тинтуле бардырыга комитетни прессу-клубасыны билдиргенге көре, Москваны тинтуле бардырычу оргналары «Роснефть» вице-президентини жашы Михаил Ставский ол улчула болуп деген ишек-ликде 1975 жылда тууган грозной-чи тишюруну тутканды. Аны бля байланы уголовний ишчи чекеринде ара шахарда тинтуле бардырылгандыла. Ол ишге кытышкан болура деген башка адамиланы излерча он тохташтырган ишле этиледиле.

Озган орта кюнде тинтулени бардырычула бля РФ-ни МВД-сыны уголовний розыскасын департаментини кылу-лчуларыны бирикп бардырган операцияларыны хайырындан онжеткижилык Михаил Ставский башка эркин этигенди. Аны 13-чю апрельде кюндоз онки сагызда не-фтяны эл газны Губин аты кырал университетини мезгилыны кытындан, кимиле болуулары билгилей кыалган, төрөтен урлап кетген эдиле.

Тенгиз минала табылгандыла

Краснодар крайда Туапсе портка жуурукда тенгиз кюм минала табылгандыла. Ала болган жерге бир мила узаклыкдан жууук келмесине деп көмөлө билдиргенди.

Новороссийскдеги аскер-тенгиз базаны келечиси билдиргенге көре, минала Улуу Ата журт урушу кезиюндөн кыалган-ды эл 80 метр тереникдиле. Ол водолана тинту бардырылдыла, минала быргы ыздан кыоркусузу узак-лыкчадыла, аны бля бирге келмени жуорюлерине хата келтирмезча төрөндөдиле, дегенди. Флотну келечисини айтканды көре, миналаны жууук көлөни ичинде жок этер-ча ишени комплекс бардырылгычы. Ала ны турган жерлеринде чачдырылгычы неда башка жерге тапыры, анда жок этерикерини юсөндөн келчи бир зат да айтмаганды.

Осетинли халкыны съезди

Осетинли халкыны Владикавказда болмадан алга чакырылган жетини съездине кытышкан дуния союбшество Юг Осетияны бир кишиге буюнмаган кырал болганын кертге санарга эл аны бля дипломат байлалыкча жуорюторге чакырылганды. Ол съезде 700 дегегат, ол санда 15 кыралдан диаспора эл 25 земствелюста келгенди. Съездин баш борчу - «Осетинли халкыны конгресси» деген кылыста аралы жамууат биргилуно эл республикада стартешиланы «Стыр Ныхса» деген организацияларын кырууда.

Съездин ишине Молдованы Прндчестворе Республикасыны президент Игорэ Смирнов эл Юг Осетияны президенти Эдуард Кокоты кытышкандыла. Юг Осетияны башчысы Таймураз Мамоуров, съездин аха, Россияни Президентини Дмитрий Медведевге он россияли Правительство премьерини Владимир Путинге Грузия кыуага ачкан кезинде аскерлени кийирге деп этген онулары эл республиканы бир кишиге болмаган кырал болганын тозге сангагарыны оюнч ырызлыгыны айтканды. Андан сора да, Озурд Кокоты огуз жылда августда республика жанлы болганыны барысына да жорек ырызлыгыны билдиргенди.

Ултухалыкчыла ишеклик

Волгоградны Эл мюлк академиясы деканыны орубасары студентден ултухалык болуп деген ишеклик барды. Областын ГубД-сыны келечиси Светлана Смоллянованы айтканды көре, деканы орубасары кесини кабинетинде академияны студентинден 2 минг 900 сом ала тургандай тутулганды.

Аны айтканды көре, тинтуюну бардырылганы кылар-дына сөзгн эки аны ишени ол онеки ултухалык ала-гыны юсөндөн материал бардыла. Деканы орубасары ултухала ючюн экзаменлени кезиюнде зачтэла эл иги белгиле салып болганды.

Мурдарланы юсеринден билдиргенге - миллион сом

Ингуштияны МВД-сы республиканы Озганы ондоно предоставлени орубасары А.З. Газгирееваны елпорюрге кытышкан он адамны кыайда болганылары юсеринден билдиргенге сауыга берилген айтканды. Абдул-Малик Агиевни, Вахи Бекювну, Аслан Батыговну кыайда болганылары юсеринден право саклачу оргнага билдиргенге бир миллион сом сауыгага берилгени билдиргенди Ингуштияны МВД-сы.

Мирзеу жыйнуу азайрыкчыды

Краснодар край быйлы, озган жыл бля тенгешиле биринчи милюну эки миллион тоннага аз жырлыкчы. Сабананы иги кесегине табылгач болума - суукчла эл бу заран тошоргенди. Крайны губернаторы Александр Ткачбэ тирлик жыйнуу бардырылган алга Тихорецкеде болуучу төрөли кенгешсе айтканды көре, бек иги сабанла жок этилгенди. Ала хар гектарга төрөгенде, 70 эл андан да кеп центнер мирзеу берюню эдиле. Кен жаз болганда алыр суурулука крайда болмай тургыны 50 жыл озганды, дегенди ол.

Аны айтканды көре, бу ургын сабанланы аспамсындан бетилене мал ахы орурга тошгенди. Кыалган сабаннада тирликчил болуучусунда эс 10-20 проценте азайрыкчыды. Аны хатасандан, специализирени тереулерине көре, мирзеу эки миллион тоннага аз жыйлыкчыды.

Жай солуу

Школ лагерле ишлейди

Юсубюздөгү айны биринчи юнондөн башпаш Май районну онеки школундан тогузунда кюндозю лагерле ишлен башлагандыла. Буюмноклоде алада 534 сабий солууп, садулкчыларын кочюндирди.

Биринчи кезу бошлагандан сора районда төрт школ солуу лагер кыалыкчыды. Алада уа экинчи смезде ата-аналары ишлеген 120 сабий солурукудула.

Бу кюнде уа районну «Казачю» эл «Тополёк» солуу лагерлерине биринчи смезде солурук сабийле келетиде. Жай канкуллада алада 300 сабий заманларын зау-кылу оздурулукудула. Аладан 100-сую кыруу-суз эмдэ кеп сабийли юй-юрөлдөн болукудула. Битеу да солуу лагерле-де бу жайда районда жашаган сабийден 60 процентини солурукчу.

21-чи ИЮНЬ - МЕДИЦИНАДА ИШЛЕГЕНЛЕНИ КЮНЮДЮ

Кюн сайын да саусузлагы кыайгыра

Көндөлени больницасы тынгылы ремонт излегени ол мекямда киргенди аныгандык. Медикле, суратча тоше туруп, кыабгыра ны кыопхан, жарылган жерлерин алмазыбыаны тиледиле. Мында жангыртуу ремонт кергени юсөндөн элчи администрациясыны башчысыны заместители Атмырзаланы Маратча айтканды, ол былай дегенди: - Алгарьаквада Элбрус

Участка врач-педиатр Байчеккуланы Соня Жашуулары Лизаны кыаныны басымн ёнчелер турды.

Сабийге бактыган медестра Езданлы Лейла.

кыошулганды. Сора сау-лык саклачуны миллет прессу-клубасына ретген оборудованине, башка ууак керекле да алынгандыла. Ол а ишнн тынгылы бардырыга ахшы сөбөлөк этеди. Саусула югюлө ишлери бля айырманы адамиланы да айтканды. Ала больницаны баш врачы Бачиланы Руслан, врач Маммеланы Мариана, фельдшерле Доттуланы Фатима, Балаланы Азрет, Ностуяны Хаджи, тамата медестра Куудайланы Фа- тима, медестра Асаняны Света, Малкундуланы Зарета, аманлыкчыла кыайгыра да кыардыла. Пациентлени саулыкчларына кюн сайын да кыайгырыган акь халаты адмала келерини профессионал байрларыны ишчи жерлеринде тоберикиди. Ала ны алгышлай, кеслери, ала бактыган да саулыкчу болуруларын сойгенибизни билдиребиз.

МАМАЙЛАНЫ Алий, Суратланы автоп алганды.

Андан юлгю аладыла

Олгас Малыскардан Эндрейланы Ибрагимы бла Тома бу кюнде Мариы Олб республикадан писмо алгандыла. Анда 31353-чи номерли аскер бөлүмю командири, 1-чи рангы капитан А.Волков алгаш жашлары Арсенири ариу кыялгыкты өсдөргөнери юн командованын атындан ырызгыгын билдирди. Аскер күүлүкчүла таулу атагы бла анага ала жашарны тюз ниетде юйргетгенери юн жорек ырызгыктыларын билдирди.

Арсен бек таматады. Ол алыкка кёгге да жетишп болмаз, алай намыслыгыгы, сабырлыгыгы бла уа абданладан, тенгеринден да махтау тапчанды. Аны атаасы кыариндашы Хусейин, жашны осондон айтат: «Аман хансча өсгөнлерибиз, аманлыкга берилгенлерибиз жокдула, битеу сабырлырибиз да тынча, намыссыладыла. Арсен да жумушдан артка турупк тыюлды, адетти, улуну-гичени да билгенлеринди. Школда да иги окутуган эди, бокс бла жүрөшөди, ичги, тютюн дегени сыйсыз затгага заман кышан артка турупк тыюлды бизни бла ушагында.

юйрениуде нёгерлерин юкю кёртөздө. Эндрейланы Ибрагимы бла Тома төрт сабий өсдөрдила.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЮБИЛЕЙ

Неден да бек кертчилей кыалыргыа кюсегенди

Василий (анга Василь дегендиле) Владимирович Быков 1924 жылда 19-чу июнда Витебск областа тууганды. Мында художестволу училищени скульпторла хазырлаган бөлүмюнде окуганды. Улуу Ата журт урушга кыатышканды, андан сора он жылны аскерде күүлүкчү этгенди. Кёп жылланы «Гродненская правда» газетде ишлегенди.

ыра эдиле аны жёржөрлөгө. Саугыларын а Василь Быков властыны алышынган кезинюнде, перестройканы, артка СССР атынан замандала алганды. Чыгармаларында ол бошдан көтөрүлгөн ниет тазалыккыны, ниет кюсерини сорууларын. Не ючюн, кич ючюн этиледди жигитлик? Недеди аны магнасан? Кээлсе жанын этилерге керкеди сайлау? Сайлаууа окуучу кеси этеди. Дайым кесиле сюелди аны чыгармаларында. Тюз халпарны, кертти жашаууну алай жетдире эди жазуучу окуучусуна.

Бек ажыр повестинде уа («Долгая дорога домой») ол былай жазганды кесини юсөндөн: «Мен милетими бачысы неда бети – сыйы: намысы тюрлюме, мен жашуу кыялгыкымдан ден арыган баш бөлорлү адамма. Жаландар бир затны кюсөймө-кертчилей кыалыргыа». Кыйсы власть сюйгөнди кертчилени, тюзюнюкю жолу сайлагылангы? 60-чы 70-чи жылда СССР да андан кёп эдиле дөңдөрлөтө тыш кыралгады кеткенле, кыачкандыла. Василь Быкову уа жазган чыгармалары басмаланы тургандыла. Да сора нек ыразы тюрлюк эди быков властыа, ала да анга? Ол урушун, жашууну юсөндөн да кертисин, тюзюн жазганды. Аны уа

Кээлсе жанын этилерге керкеди сайлау? Сайлаууа окуучу кеси этеди. Дайым кесиле сюелди аны чыгармаларында. Тюз халпарны, кертти жашаууну алай жетдире эди жазуучу окуучусуна. Василь Быкову повестинде кёп халпарында да салынгандыла, 6-томлук «Сайламалары» да басмалангандыла.

90-чы жылдан башлап, ол тыш кыралгадыла жашаганды – аламында Германияда, сора Финляндияда. Мискетти фатарына уа кыска кезинюкю келгенди. Жаланды жашууну ахыр жылдыла тохташхан эди ол мында, алыгон билгенча. Тууган жеринде асыралыргыа сюйгөнди, жашууну а менда бардыралмай кетген эди Европада. Ол да аны кыйын сайлаууа эди – Ата журтун немиследен коруулаган фронтвик, артада ырахат жашууну Германияда тапды. Узун эди аны жолу юкю, бек өзун. Уруш башланган кюн ауушхан эди кеси да – 22-чи июнда.

БИТТИРАЛНЫ Аминат.

Кыуранны ким ариу окудуу

Кыуранны тюз, жорукчалыны бузмай, ариу ауаз бла окууганы институту устазларындан, ДУМ-ну келечилеринде бла элени раис-имамлардан кыурагчан комиссия салганды. Конкурс башлангычы, биз келгенни бир кыуауму бла ушак бардырганбыз. Ала барсы да эриштеле ислам динни жайлынууа себеплик этерикерин белгилегенди. Сөз ючюн, Каменка элден Гочияланы Ислам Аллахны атын сыйлар мурад бла келгенни айтады. Ол былай эришилте биринчи кере кыуаумды, алгын да ол ючюнюкю жерге чыккыган эди.

Курдаланы Салих (ортада) Кыуранны окуй турган кезинде.

Акъ-Суудан 11-жылгык Хачаланы Анисат бла Яникойдан 6-жылгык Темиржанлы Алиям конкурса сюйюг, иги хазырланы келгенди. Ала «Фатиханы» эм башча сураланы айтадыла. Яникойдан Хутуйланы Акмат а, анга 79 жыл толганды, биринчи кере кыуаумды былай иште. Ол аты айтылган эфенди Трамланы Акматны сосотасыды. «Ислам адамланы тюз жолга салады. Билим бла дин бирге тюрлюмандыла эм 40 жылдан абданла. Тиширюула уа энчи кыуаумда кеслерини араларында эришендиле.

а, конкурса алты сохотсын келтиргени бла чекленми, анга кеси да кыатышканды. «Емюрлөдөн келген динибизни төмөнгө жарга борчулук» тинтилерини авторлары планетаны 193 кыралында адамланы саугулары кыаллай салдык жеткен эди, эр кишилени уа – 79 жылга. Америкалы тиширюула – 81, аланы эр кишилени уа – 76 жылга дер жашайдыла. Жашууну узулугу Израильда, Кытайда, Украинда, Финляндияда, Францияда, Таджикистанда да уаыганды. Кыралланы

АБДУЛАХЛАНЫ Фатима.

ТАУУШСУЗ ДАТА

Сабий арбачыкыга - 200 жыл

Америкалы изобретатель Уильям Кент чыгаргач эди. Аны биринчи формасы төрт чарлык арбачык эди. Анга пони атыкчыны неда улуг итти кезгерге бола эди. Сабийликте ни чарлары болган затлаа отуртуп жюрюткү төрени биринчи кере 9 сабий болган патча тиширюу Викторий кийргенди. Кертим, ол заманда арбачыкты бычкыла керек болгандыла, жюрюткүге да талпсыла аны алынында тюрткүл угтай, бау татып, кесинги азынган артыгы айлангырга керек болганды. Ол болумда, арба ауул, сабийге жыгылып ачыргыа да тоше эди.

Статистика

Россейде, 20 жыл мындан алдагындан эсе, аз жашап башлагандыла. Быллой оюму Саулук саклаууа битеуунуа организмынаны докладны авторлары ойтхандыла. Жер жюнде эм кёп жашаган адамла уа шёндө да, алыныча, японуладыла.

Япондуула - алдадыла

«Саулук саклаууу 2009 жылда битеуунуа статистику кыуауму» тинтилерини авторлары планетаны 193 кыралында адамланы саугулары кыаллай салдык жеткен эди, эр кишилени уа – 79 жылга. Америкалы тиширюула – 81, аланы эр кишилени уа – 76 жылга дер жашайдыла. Жашууну узулугу Израильда, Кытайда, Украинда, Финляндияда, Францияда, Таджикистанда да уаыганды. Кыралланы

Кыайда кыаллай бир жашайдыла

аыкчы институту консультанты Кирилл Данишевский.

Тотюн ичюндө жайылган кыялгыкчалыны статистику касы да ариу тюрлюкю. Кырал Думаны Саулукчу кырууула жаны бла комитетини председатели Ольга Борзованы айтуучу кере, тотюн ичюндө чыккыган ауруланы хатарлардан Россейде жыл сайын 330-500 минг адам вледиле.

«Труд-7» газетден.

Кыска чамла

«Азыгыбызны жатып ашайбыз»

Шахарда жашаган киши бир жол элде жууктарына кыонокка келгенди. Саламлашп бошгандан сора элли жаш шахарчыга былай сорганды: «Кыанат, не ишлейсе, кыалай баш кечиндиресе? «Жашуу этене дегенге кыайда был табылады. Биз да кыол кыялгыккыны биз бла жашайбыз, ингриде уа азыгыбызны жатып ашайбыз, дегенди ол.

жашауга чыккындан керме да деп, кёп да турмай, шахарга кёчкөн келгенди. Кыанат ишленген заводда уруну жолун башлаганды. Конденкюнге ише тюзеле келип, ахча күүлү болганды. Анга кызынып урунганда, заман кыалай кетгени билгенден, азыры арыгандан ингриде юйге кодон жайылганды. Алынаш асылар, оупуу ауулангырга кыаруу жетмай, жерде кюйөзге жатып, ашп башлаганды. Ол заманда Кыанаттаны айтканы кеси башында сынганына тюрлюнүгөнди.

Кыужур тюрш

Хажос, жаз башы кече татып жуукчул, ичи тюрлөк юрпанды. Юйор

эрттен азыш ашарга жыйылганды уа, ол тюршени айтп баштады.

«Биз» деди, кичи кыарындашыгыны кёргозуп, «Мажит бла атлага минип, уллу агачыны ичи бла бара турганлай, алыбыздан мазаллы уллу берю чыккыды, тиштерин бир бирге кыатып, юсюбөгө чапды.

Ол кезинде мен атдан узалп, аны кыи кыулагындан тутуду да, ёрге көтюрюп, Мажитти ат бойна суудам.

«Ата, мен сен айтханны этеме»

Аслап, жашы кыошка кетгени юйге кыатып келгенине жарып, жайлыкка барганды. «Жашы», дегенди ол, «Тюз кыоалынг кыалайды? Эрикмей, кыоалымай турмыса? Юч ыйык болады, айран алып келесе деп, сени алынга кыарп турганын. Кыармай да, кыышка жау, бишкэк жылаа деп, кесинги окумуна айрансыз кыоайгынга ушайса.

«Ата, кечигилч бер, мени жаудан, бишлэкьдан, айрандан да хапарым жоккы. Сютно кыайгыты, аны кыаймагытын ашарга сюеме. Кыошка кыайгытвалды да саугуна сюткою кыайгыты, кыаймагына алама, сют бир аз суугуналды, дагында кыайгыты кыаймак жыпма. Кыаймакьдан кыаймак сютню уа тюртюкючюкю бөрөмө. Мени кыошка ашыра тюртүп, кесинги кыаймак деген эдинг да, сен айтканы этеме.»

ЛУКЪМАН УЛУ М.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫАБАРТЫ-МАЛКПАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДАКЦИЯ: АЛИКАЛЫН Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору орусбасары), БЕШПАЙЛАНЫ Музалы (баш редактору орусбасары), БИТТИРАЛНЫ Аминат, ТЕКУЛЛИНЫ Хаула, ТОКУМАЛАНЫ Хусейин, ТОКШУМАЛАНЫ Борис (жууалы секретары).</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору прёсбайны - 42-63-01. Баш редактору орусбасарлары - 42-38-21, 42-26-22. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретары - 40-93-62. Корреспондери - 42-63-52</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛӨМЛЕРИ: Экономикалык белөм - 42-66-73 Культураны белөм - 42-75-82 Социалнык политика жашууну белөм - 42-66-76, 42-77-59. Жанылгыкчалыны белөм - 42-66-71, 42-66-71. Писмоланы, рекламаны эм билдирүүнү белөм - 42-37-94. Тизмачиланы белөм - 47-31-28. Сурат алычу белөм - 42-68-72. Бухгалтерлер - 42-30-87. Операторлары - 42-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кызыгыт жюрютмейди. Кюл жазмагалга рецензия этилмейди эм ала артка кыайгытталыда.</p> <p>Газетде басмаганын материалда айтылган оюму редакцияны оюму бла келишимге берилүүдө. Ала айткылар кат ючюн, Россей Федерацияны басмакы кодондот Закунаны тинишпикле, материаланы авторлары кесери жууалыда.</p> <p>Редакция авторлардан кюл датга тизгинден (машык) ала жазгыты 5-8 бет келип алымады.</p> <p>Редакция Басмасы эм асылмагы информацийны эркинликерин кыуаумуула жаны бла Кыабарты-Малкпар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чу июнда регистраци этилгенди.</p> <p>Регистрация номер - ИИ-0066. Индекс - 5152</p>	<p>Газетти басмагга КыМР-ни Информация коммуникацияла, жамуат биртуулуну эм жаш бөлүмю ишкер жаны бла министрчюкүсю компьютер службага халыр этенди.</p> <p>Кыай 1905 жылда Революция аты республиканы полиграфкобинда басмаланганды. Нальчик шахар. Ленин аты проспекти, 33</p> <p>Газетини велерине тапшыруу ючюн КыМР-ни «Роспочта» акционер уурагысы жууалды. Телефонла: 42-06-51, 42-19-97</p> <p>Газетини роиништы сактуу ючюн КыМР-ни «Роспочта» акционер обществосу жууалды. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге грасдикге көрө 19 сагызда кюл салынганды, 21.00 сагызда кюл салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРГАНЫЛА: Аппайланы Музафар - де жууалы редактору; Кетенчиланы Зульфия - жууалы секретарыны орусбасары; Зеэаланы Лидия (3-4-чу бетте), Акчуланы Фёруза (1,2-чу бетте) - корреспондери.</p> <p>Тиражы 3850 экз. Заказ № 1860</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5</p>
--	---	--	--	--	---